

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-3. szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónap ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 188. szám.

Szombat, augusztus 19.

Szent István király.

Nagybecskerek, augusztus 19.

Hálás kegyelettel és felmagasztosult önérzettel üljük meg a holnapi ünnepet, mert jelentőségteljes a magyarnak az a nap, melyen első királya emlékének szívében és lélekben áldozik. Állami létünk ezeréves történetében az ő nagy alakjának fénye sugárzik át kilencszáz évnek viszontagságán Árpád meghódította a magyar földet; szent István alapította itt a magyar államot. Neki köszönhetjük, hogy az európai civilizáció ezen a földön termékeny talajra talált. Ő avatta fel ezt az országot ennek a szövetségnek nemcsak részesévé, hanem egyik hatalmas oszlopává, melyen megtört a barbárság hódító ereje. A szent királyt illeti meg a dicsőség, hogy népe európai missziót tudott betölteni. Ez a nép minderre nem lett volna képes, ha első királya meg nem acélozza lelkét az igazi hit erejével és meg nem ajándékozza azzal az állami szervezettel, mely fenntartotta és becsültte tette ezt az országot évszázadok hosszú sorának dicsőséggel és szenvedésekkel teljes viharai között.

Két megdönthetetlen alapkőve volt annak az állami rendnek, melyet szent István megalkotott és nemzetének örökül hagyott. Az egyiket a nemzetnek és a királynak közös hatalma képezte nemcsak a törvényhozásban, hanem a kormányzatban is. A másik a keresztyén hitnek királyt és nemzetet áldásaival betöltő ereje volt. A magyar alkotmánynak és a magyar társadalom szervezetének együtt tartó kapcsolata ezen a két alapon nyugodtak. Az ebből kisarjadzott erkölcsi tartalom nélkül ez a nemzet nem érte volna meg az ezeresztendőtt.

István király napján, ezen a nagy nemzeti ünnepen idézzük fel lelkünkben történetünknek nagy tanulságait. Gondoljunk arra, hogy mily megtörhetlen erőt adott ennek az államnak az a bámulatos szervezet, melynek alapfordulata az volt, hogy a király a nemzettel együtt uralkodik.

A nép ebben a koncepcióban nem volt az alattvalók tömege, mint a kontinens valamennyi többi államában. Államalkotó tényezőként szerepelt már akkor, mikor mindenütt egyebütt képzelhetetlennek tartották ezt az állapotot, sőt azt az uralkodási és állami hatalom legnagyobb veszélyének tekintették. Igaz, hogy a politikai tényezőként nálunk ériett populus nem foglalta magában a lakosság egész egyetemét, de viszont ezzel szemben áll az a tény, hogy a magyar állam megállapításának korában a jogosított nép körét nem is lehetett tágabbra kiterjeszteni. És szemben áll az a másik tény, hogy az ezen körön kívül álló lakosság a történelmi fejlődésnek szintén legkezdetén már törvényes védelmet és gondozást kapott. És ha ez csak olyan értelemben is történt, hogy az uralkodó osztály köteles volt a politikai joggal nem bíró osztály érdekeit istápolni és gyámolítani, annyi bizonyos, hogy ez valóságos forradalom volt szemben a feudalizmus jogrendjével és annak a magasabb állambölcseletnek felelt meg, hogy itt a nemzet és a király együtt jelentkeznek, mint a hatalomnak letéteményesei.

A két erőnek ez az összeolvadása és közös célra működése biztosította a magyar államnak azt a diszes helyet, mely Európa népcsaládai között számára osztályrészt jutott. És ez a gondolat vezette át szerencsésen ezt az országot ama belválsá-

gokon is, melyek koronkint megzavarták életét.

Mindennek a bölcseségnek alapja le van rakva azokban az intelmekben, melyeket a szent király fiához intézett. Az emberi joggyenlőségnek nemes elvét mondja ki a dicső király, mikor fiát az uralkodói kötelességekre tanítja. És milyen felemelő, mikor azt tanácsolja a hercegnek, hogy nemzete legjelesebbjeinek tanácsával eljen! Mintha csak egy alkotmányos uralkodó oktatná fiát. E tanácsokban a hatalom-megosztásnak nagy gondolata az emberi jogok visszhangjának eszményi koncepciójában jelenik meg a nemzet és király között. Szent megdöbbenőleg hat a nagy királynak ez a hagyatéka. — Hova sülyedt a legmodernebb magyar alkotmányos népképviselői kormányforma annak a nagy uralkodói bölcseségnek színvonala alá, mely ebben a hagyományban megtestesült!

Hívjuk segélyül a honalapító nagy király égben lakozó lélkét, hogy bölcseségével vezesse vissza a nemzetet az eltévelyedésnek arról az utjáról, a melyen halad.

Ennek a nemzetnek ma is megvan a maga nagy missziója, melyre Szent István bölcsesége avatta fel a melyet, ha fennállni akar, be kell töltenie. De akkor mindenekeelőtt gondoljunk azokra a kapcsolatokra, melyek együtt tartják és erőssé teszik a magyar alkotmánynak és a magyar társadalomnak organizmusát. Ezek a kapcsolatok szétterve a porba hullottak, pedig azok nélkül ez ország képtelen lesz megküzdeni akár külső, akár belső ellenségeivel. — Elmélkedjünk Szent István napján a nemzet jövőjét fenyegető ezen veszedelemek fölött.

A „TORONTAL” tárcája.

A cseléd.

— Igen asszonyom, okos leszek és megiszom az egész adagot, de megragadom az alkalmat most, hogy mindenki alszik és csak maga virraszt mellettem és elmondom, hogy halt meg szegény leányom, kit annyira szerettem.

A tizenötödik esztendejétől fogva szép, csinos leányka volt az én Lénám. Meghívták, hogy a kastélyban a mosásnál segítsen, de én nem engedtem el, mert özvegyasszony voltam és nem szerettem egyedül lenni. De a kicsike unatkozott a mi kis falunkban, a hol kevés a mulatság és a mezei munka nehéz. Nem is volt inyére. Egy szóval kénytelen voltam beleegyezni, hogy 18 esztendőskorában beszegődjék egy párisi családhoz, amely a szomszéd tengeri fürdőn nyaralt.

Eleinte rendszeren irt nekem; úgy lát-zott, hogy nagyon meg van elégedve a dolgával. Ezután abbahagyta az írást, úgy hogy már megirtam neki, hogy Párisba kell utaznom, hogy megnézzem, mi van vele. Erre levél jött tőle, melyben elmondta, hogy ott hagyta az első

helyét és egy jobbat kapott, de ne jöjjenek Párisba semmikeppen se, mert az urnője valami nagyon finom perszóna, aki nagyon bizalmatlan, a kinek sok pénze van és még többet keres, amolyan jóféle perszóna.

Megirta azt is, hogy az ilyenfajta helyet meg kell becsülni, mert sokkal többet lehet keresni az ilyen helyen és majd nekem is fog juttatni keresetéből. Ha majd elég pénzt kerestem, haza jön és idehaza férjhez megy valami derek legényhez.

De a levélben nem irt igazat. Ezt mindjárt tudtam. Az én szegény Lénámát hamar elkaphatta valami elegáns párisi ficsúr; elcsábították. Gyerek is lett. Olyanfajta leány lett belőle, a kire azt szokták mondani, hogy más tartja jól. Nem volt többé cseléd, de mégis rosszabb a cselédnél. Hónapok és hónapok teltek, a nélkül, hogy valami változásról hallottam volna, a míg azután egyszerre beteg lett a leányom. A tüdejét támadta meg a betegség. Mikor már nagyon beteg volt, azt mondta a cselédjének, igazán derek odaadó cseléd volt, ha nem is szép:

— Látni akarom az anyámat, de nem akarom, hogy megtudja valódi helyzetemet. Azt hiszi, hogy cseléd vagyok. Hogy megmaradjon a

hitében Julie, — így hívták a cselédjét — vegye föl az én szép ruhámat és fogadja úgy az anyámat, mintha maga volna itt az asszony, én pedig a cseléd, majd kint fogok feküdni a maga szobájában.

Az orvos nem akarta megengedni, hogy elhívassa a szülőit.

— A legkisebb izgalom halálos lehet — mondta, de Léna megmaradt kívánsága mellett. Semmiképp sem lehetett lebeszélni. Az orvos is kénytelen volt beleegyezni.

— Engedelmeskedjék hát Julie! Legyen most maga a hit asszonya, mert ha nem csináljuk így, az anyja még szemére veheti ezt vagy azt, vagy haragot vagy fájdalmat mutat és az ilyen izgalom könnyen katasztrófát okozhat. De gondoskodjék, hogy ne sokat legyenek nála és keveset beszéljenek vele.

De hát a legnagyobb óvatosság sem állhatja el a végzet útját. Párisba hívnak, Julie fogad, szép csipkeruha volt rajta és közli velem az orvos rendeletét: Rövid látogatás, nagyon kevés beszéd.

— Jó — gondoltam magamban. — Ilyenek ezek az ilyenfajta asszonyok, fél, hogy a leányom kifecseg valamit.

Nagyon betegem találtam a leányomat. Nem

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDŰLELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Kilépés a szabadelvű pártból. Zombori Rónay Jenő, Torontálvármegye nyug. főispánja a következő levelet intézte Daniel Ernő báróhoz, a torontálvármegyei szabadelvűpárt elnökéhez:

Kégyelmes uram!

Ha bár 30 éve áll fönn a szabadelvű párt, és így történeti multja az elnevezésnek helyes megválasztása mellett tesz tanubizonyságot; én a szabadelvű elnevezést nem tartom, conservatív ellenzék híján, szerencésnek, mert nem fejezi ki azon politikai nézeteltérést, mely a mi parlamenti pártjaink között tényleg fennáll és mely éppen nem abban nyilvánul meg, hogy politikai ellenfeleink szintén nem lennének liberális gondolkodásúak.

A párt elnevezése eddig fontossággal nem bírt, most azonban a legutóbbi országos események, a szabadelvűpárt elnevezést oly népszerűtlené tették, hogy a liberális zászló alatt, legalább egyelőre, nem lehet a politikai elvek küzdő terére lépni. Elérkezett ezek szerint szüksége annak, hogy a viszonyokhoz alkalmazkodva keressük a módokat, melyeknek alkalmazása mellett hazafias nézeteinket szolgálunk lehet.

Én a magam részéről nem akarok tétlenségre kárhóztatva lenni és politikai hitvallásomnak, mellet változatlanul fentartok, ezentul is szolgálni szeretnék.

Mint hogy pedig ezen szándékomat, ez időszert a szabadelvű elnevezés mellett fennálló párt zászlója alatt érvényesíteni nem lehet, a tapasztalati élet által indokolt módosításokat pedig a párt kebelében még csak reményleni sem szabad, úgy ezennel tisztelettel bejelentem, hogy elveimnek változatlan fentartása mellett a szabadelvűpártból kilépek.

Kiszombor, 1905. évi augusztus hó 18-án.
Hazafias üdvözléssel

Rónay Jenő.

Kiss Ernő szobra.

— augusztus 19.

Abból az alkalmából, hogy ez évi augusztus 8-án volt két éve, hogy a legelső összeget befizették Kiss Ernő szobrának alapjára, kimutatást kaptunk a szobor-bizottságtól, amelyből kitűnik, hogy a kibocsátott gyűjtőívok és felhívások alapján ezen két évi időköz alatt összesen 22.848 korona 18 fillért irtak alá, illetve fizettek be Steinitzer Géza pénztárnoknál. Az összeghez hozzáadva a kamatokat, 548 korona 78 fillért, eddig összesen 23.396 korona 96 fillér gyűjt be az alap javára. Ezen összeghez az ország lakosai területileg következőleg járultak hozzá: A) A vár-

megei törvényhatóságok és területükön lakók 19.133 kor. 41 fillér. B) A városi törvényhatóságok és területükön lakók 3714 kor. 77 fillér. C) Kamatok 548 kor. 78 fillér. Összesen 23.396 kor. 96 fillér. Az adakozásokhoz a társadalom különböző osztályai az alábbi összegekkel járultak hozzá, u. m.:

I. Állami tisztviselők: Adóhivatalbeliek 303 korona 90 fillér, Államépítészeti 10 —, Bányászatiak 5630, Dohányjövődék 3186, Erdészeti 9470, Kataszteri 28 —, Kinestári gazdaszat 1540, Miniszteriumbeliek 3750, Pénzügyigazgatóságok 19341, Pénzverdek 750, Pénzügyőrség 9124, Postások 6068, Vasutasok 6787. — II. Biróságok: Itélőtáblák 12 —, Járásbiróságok 29806, Törvényszékek 34 —. — III. Családbeliek 654 —. — IV. Ipar- és kereskedelmiek: Gyárak 16180, Iparosok 1880, Pénzügyészek 118726. — V. Iskolák növendékei és tanárai: Akadémiák 3050, Gimnázium és reáliskolák 19187, Népiskolák 37133, Polgári és felső iskolák 2510, Szakiskolák 11704. — VI. Kamat jövedelem: 54878. — VII. Katonaság: Honvéd, yalozezredek 6382, Honvédhuszárok 7 —, Szolgálaton kívüli főrangú katonák 35 —. — VIII. Nép (az ország lakosok): 1044754. — IX. Törvényhatóságok: Budapest fővárosi tisztviselői 37 —, Vármegyék mint erk. test. 3063 —, Vármegyei tisztviselők 720, Törv. hat. jog. felruházott városok közönsége 1425 —, Rend. tan. városok 270 —. — X. Törvényhozás: Főrendiházi tagok 344 —, Orsz. képviselők 60 —. — XI. Vallásfelekezetek: Ag. hiv. ev. lelkészek és egyházak 11 —, Ev. ref. lelkészek és egyházak 3545, Róm. kath. lelkészek és egyházak 13 —, Róm. kath. egyháznagyok 140 —. — XII. Végyesek: Egyletek és társulatok 18065, Ismeretlenek 2595, Mulatságokból 53289, Nők adakozásai 19058, Ujságok gyűjtése 89 korona.

Az egyes törvényhatóságok területén a következő összegek folytak be:

A vármegyékben: Abauj-Torna 203 korona 31 fillér, Alsófehér 11168, Arad 17170, Árva 22 —, Bács-Bodrog 103815, Baranya 25262, Bars 8846, Békés 36677, Bereg 16279, Beszterce-Naszód 2798, Bihar 51517, Borsod 23590, Brassó 3073, Csanád 27055, Csik 15594, Csongrád 23280, Esztergom 17116, Fehér 9902, Fogaras 770, Gömör 30550, Győr 17012, Hajdu 31851, Háromszék 4293, Heves 24170, Hont 8470, Hunyad 10678, Jász-Nagykun Szolnok 27462, Kis-Küküllő 1810, Kolozs 8730, Komárom 14510, Krassó-Szörény 9290, Liptó 1870, Maramaros 12586, Maros-Torda 5568, Mosony 75 —, Nagyküküllő 5298, Nógrád 25906, Nyitra 24803, Pest-Pilis-Solt-Kiskun 75195, Pozsony 271 —, Sáros 7950, Somogy 37672, Sopron 120 —, Szabolcs 34685, Szatmár 23563, Szeged 44 —, Szepes 6516, Szilággy 13499, Szolnok-Doboka 20170, Temes 33290, Tolna 24943, Torda-Aranyos 9729, Torontál 760948, Trencsén 7988, Turóc 890, Udvarhely 5664, Ugocsa 2702, Ung

20614, Vas 22289, Veszprém 14880, Zala 20926, Zemplén 29648, Zólyom 75 korona 80 fillér.

A városi törvényhatóságokban: Arad 61 korona 80 fillér, Baja 28 —, Budapest 133458, Debrecen 109 —, Fiume 3110, Győr 3110, Hódmezővásárhely 14027, Kassa 12330, Kecskemét 7538, Kolozsvár 8338, Komárom 56 —, Marosvásárhely 2364, Nagyvárad —, Pancsova 9422, Pécs 7280, Pozsony 11220, Selmec- és Babánya 740, Sopron 4738, Szabadka 9980, Szatmárnémeti 23738, Szeged 19304, Székesfehérvár 6210, Temesvár 40240, Ujvidék 104 —, Versec 40 —, Zombor 144 korona 20 fillér.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 6 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből a gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Szeptember 6. Megyei áll. vál. ülése.
" 19. D. e. 9 óra közg. biz. ülése.
" 19. D. e. 10 óra rendkívüli megyei közgyűlés.

— **Szent István napja.** Holnap ünneplik meg szerte az országban Szent Istvánnak, az első magyar királynak a névnapját. Ez alkalommal a nagybecskereki róm. kath. plébánia-templomban holnap délelőtt fél 8 és fél 9 órakeresedések lesznek, délelőtt 10 órakeresedések lesznek, amelyre hivatalosak az összes polgári és katonai hatóságok. A zenészmisét megelőzőleg dr. Geisz Antal segédlelkész magyar nyelven alkalmi prédikációt fog mondani.

— **József főherceg köszönete.** József főherceg a következő sajátkezű levelet intézte dr. Dellimanics Lajos főispánhoz, mint a torontálvármegyei közg. bizottság elnökéhez:

Méltóságos főispán ur!

Hálattal szívvel fordulok Torontálvármegye közgazgatási bizottságához, hogy legbensőbb, legforróbb köszönetemet fejezzem ki, ama — engem mélyen meghatató — meleg és szeretetteljes részvételt, mellyel forrón szeretett, feljethetetlen édesatyám elhunytakor, kimondhatatlan fájdalomukat megosztotta és enyhítette.

Méltóztatassék kérem ezen köszönetemet a vármegyei közgazgatási bizottságával tudatni és egyszersmind őszinte rokonszenveimnek kifejezést adni.

Kelt Budapesten, 1905. évi augusztus hó 16-ikán.

József főherceg.

beszél, csak a fejére és szeméire mutatott. Sovány volt, megöregedett szegény, pedig olyan szép, olyan friss és kövér volt négy esztendő előtt. Feltámadt bennem a harag Páris ellen, hogy elragadja a szülőktől a gyermekeket és ilyen állapotba sodorja.

Leülök az ágy mellé, hogy kissé megkönnyebbüljek. Ugy láttam, hogy jól esett a leányomnak is, hogy leültem mellé és elkezdtem:

— A rossz sors kényszerít, hogy ezt a csunya fajta asszonyt szolgálj. Azt mondom, hogy ő a felelős azért, hogy ilyen beteg vagy! Bizonyosan meg akart alázni, jól meg is néztem! Szégyelheti, hogy olyan drága ruhát hord! Meglátszik az arcán a rosszassága! Az ilyen fajta perszónákat kiátkozzák a jóra való emberek! Hozzá nem nyulnék az ő pénzéhez a világgért sem! És elkezdtem szegény leányom előtt mesélni az olyan fajta asszonyok életének minden vétkét és rosszasságát. Bizony, ami falusi vidékünkön még szigorúak az emberek és tiszta erkölcsűek, egyszerűek. Ha az ember az ilyen jóra való helyen töltötte az életét, nem bírja elnézni a rosszasságot és nem bírja megérteni, hogy bir valaki bűnből és rosszasságban élni.

— Képzheti, hogy szenvedett a leányom! Hogy kidülledtek a szeméi és meg akart szólalni. De én megakadályoztam.

— Ne beszélj, édes szívem, csak jobban megfájdul a fejed. Jobb is lesz, ha holnap összedűjk a batyudat és elhagyjuk ezt a szennyes házat.

Irtóztató kifejezés ült ki az arcára és még tudatlanságomban hozzátettem.

— Elmegyek a rendőrségre és megmondom, micsoda fajta perszóna ez!

Szegény leányom felemelte karjait, bizonyára, hogy kegyelemért könyörögjön. Én pedig megfogtam a kezét, simogattam és újra csak erősítettem, milyen rettenetes teremtmények, a kik úgy élnek itt Párisban, mint az ő asszonya.

Egyszer csak megszólal kinn a csengő. Nem tudtam, hogy Julie lement a gyógyszerárba s mivel újra csengettek, kimentem és ajtót nyitottam. Szépen öltözött finom ur jött be az ajtón, kis gyermeket vezetett a karján. Három éves lehetett a gyermek. Egyenest be akart jönni a szobába. Én csak néztem. Halkan szólalt meg.

— Eljöttem . . . megirták . . .

— Én feleltem neki, kissé haragosan: — Az asszonyához tetszik jönni? Ugy látszik elment. Rossz helyen nyitott be az ur. Beteg van itt, én vagyok az anyja. De nem szabad zajt csapni.

E közben ránéztem a gyermekre és úgy

sejtettem, mintha láttam volna már valaha ezt az arcot.

Igen a leányom gyermeke volt és a gyermek apja volt, a ki látni akarta a leányomat. Persze, én nem ismertem meg. Nem is engedtem be a szobába, elzavartam.

Léna felig haldokolva, kétségbeesve hallgatta, mikor elmondtam neki, hogy egy ur volt egy gyermekkel és én elküldtem. Ugy-e rettenetes, hogy mit csináltam? A leányom két kezé közé fogta a fejét. Érthetetlen hangokat kiabált és zokogni kezdett, azután elyengülve dőlt hátra.

A szerencsétlen Julie bejött. Most már nem törődöm vele, hogy milyen rossz fajta, megfogtam a karját, így rántottam az ágyhoz. Nézze nyomorult teremts! Nézze! Ez a maga műve . . . Akozott legyen maga és minden fajtája!

— Istenem, Istenem! — kiáltotta Julie sápadtan, lelkendezve és rőtűző letépte magáról a csipkeruhát és ekkor láttam, hogy bizony csak ő a cseléd . . .

Leborult az ágyhoz, megfogta a Léna kezét és úgy zokogta:

— Nagyságos asszony . . . nagyságos asszony . . .!

Léon Frapié.

1905 tavasz és nyár.

REKLÁMCIKKEK:

Szines suhogó reklámtaft méterenként frt 1.35
Fekete " " " " frt 95, 1.35, 1.50
Japáni mosóselyem " " frt —85
Liberty Sublime minden színben " " frt —78
Louisienne brillante " " frt —95
Fekete ruháselymek méterenként 85 krtól fölfebb.
Menyasszonyi ruháselymek méterenként 78 " "

UJDONSÁGOK:

Voile Grenadine a legszebb színekben.
Voile de Soie " " " "
Popeline brillante " " " "
mindhárom 120 centiméter szélességű
Dus választék gyönyörű skót-selymekben
Travers csikós és kockás Tafta-Riche ruhára és bluzra
120 cm széles Radium és crepe brillante minden színben — Louis XV jellegű chiné és Mille-fleurs-selymek
— Gyönyörű csipke, gyöngy- és vaszón hímzett ruhák
Irish csipkék és vaszónhímzések — Legújabb! Fekete Roll-taft 50 cm. frt 1.90 stb.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Szénásy, Hoffmann és Tsa

Budapest, Bécsi-utca 4.

kor Wittenél tanácskozási gyűlék össze, hogy megbeszéljék az orosz kormányknak teendő jelentést. A követelek híri szerint nincsenek egy véleményen. Néhányan Sachalin átadását pártolják, mások a hadikárpót lást tartják megadhatónak. Mind a kettőt azonban egyik sem ajánlja.

Határidő-üzlet.

Budapest, augusztus 19. (A nagybecskerek Lloyd-társulat tav.) A mai délelőtt az árak nagyjából emelkedtek. Déli zárakor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.92	—
Buza (áprilisra)	16.48	—
Tengeri (májusra)	13.16	—
Zab (októberre)	11.98	—
Rozs (októberre)	12.94	—

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyilttér.*

Menyasszony-selyem

minden színben mért. 85 krtól 11 frt 35 krig. Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával.

Henneberg selyemgyára, Zürich.
52/3-7.7

Sarg-féle Szappan
Glycerin.
a bőrt fehérré és gyöngéddé teszi.
Mindennél kapható.

Sarg-féle Glycerin-szappan
ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkíméletesebb tisztító-szerek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. P. Bra tamar, Schauta, Frühwald, Breis Károly és Gus. Schandlbauer stb. által a legjobb eredményre szánják.

(219-42 28)

Gyomorégés, felfúvódás, felbűfögés, fejfájás, erős szívdobogás, álmatlanság, időnkinti hányás

leggyöngébb jelei a gyomor és bélműködési zavaroknak, amelyek semmi esetre sem hagyandók figyelmen kívül. Tanácsos ezen élmények megelőzése céljából Rohitschi „Tempelforrás vizet” inni, amely orvosilag is általánosan ajánlva lesz. A Rohitschi „Styria forrásvíz” erősebb, de ez csak időnkint iható.

(700/c-1.1)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Keresek

egy, a jegyzői teendőknél teljesen jártas nőtlen fiatal embert, alábbi feltételek mellett:

1. A javadalmazása havi 60 korona, teljes ellátás, mosás.
2. A magyar nyelven kívül a szerb nyelvnek feltétlen bírása.
3. Az állás elfoglalandó folyó évi szeptember hó 9-én.
4. Eddigi gyakorlata és képzettségére vonatkozó okmányok a sajátkezű írásával hozzám intézendő ajánlatához leszen csatolandó. Jegyzői oklevél nem feltétlenül szükséges.

Ha beválik, számot tarthat az 1200 koronás évi fizetéssel egybekötött segédjegyzői állásra.

Nagy-Gáj, 1905. augusztus 14.

Szántó Ede,
községi jegyző.
(712-5.5)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

az áruraktár tulhalmozottsága

által azon helyzetben vagyok, hogy bármely kivétel nél-, férfi- és gyermek-cipőkkel különös **OLCSÓ ÁRAK** mellett szolgálhatok.

647-20.15 Tisztelettel

WILHELM FERENC (ezelőtt KOTHSTEIN)
NAGYBECSKERÉK, Hunyady-(fo)-utca.

KOLARITS NÁNDOR TEMESVÁR.

Ajánl mindennemű egyenruhákat, polgári és sportruhákat, magyar díszöltönyöket, szolgálibériákat és egyéves önkéntesi felszereléseket.

Csodás és biztos hatású arctisztító és szépitőszerek, melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkedveltségnek örvendenek a

KRIEGER-féle

Akácia-Crème . 2 K.
Pouder . 1 K.
Szappan 1 K.

Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert, stb. Biztos, hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a

„KORONA-gyógyszertárban” Budapest, VIII., Kalvin-tér. (Baross-utca sarkán)

Postai szétküldés naponta

15c-10.9 (38:33)

Irnok

kerestek folyó évi szeptember hó 1-től 10 havi időtartamra Szerb-Csanád községébe 2 korona napidíj mellett. Adóügyekben jártasok előnyben részesülnek.

728-2.1 **Fászel,**
jegyző.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol Tennis-játék,

ornaeszköz, függőágy, kerítőháló, tekejáték, zsák, ponyva és fehér kenderkötél legolesőbb megbízható beszerzési forrása

Seffer Antal
sport-eszközök és kötélgyártó-telepe
Budapest,
IV., Károly-utca, boltsz. 12.
(Központi városház épülete) a Hajó-utcaival szemben.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Basahid község előjárásaitól.
2291. szám 1905. 721-3.2

Árverési hirdetmény.

Basahid község képviselőtestületének f. évi 2291. számú határozata folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint Basahid község határában gyakorlandó vadászati jog az 1883. évi XX. t.c. 3. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek hat (6) egymástól következő évre és pedig 1905. évi szeptember hó 4-től 1911. évi szeptember hó 4-ig terjedő időtartam a nyilvános árverésen kiadatni fog.

Az árverés f. évi augusztus hó 30-án d. e. 8 órakor Basahid községbázanál tartatik meg. Banatpénzül 100 korona az árverés megkezdése előtt fizetendő le.

Egyéb feltételek naponta a hivatalos órákban a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Basahidon, 1905. évi augusztus hó 17-én.

Szavics,
jegyző.

Birimacz,
bíró.

LITKE L., Pécs
cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherceg Ő cs. és kir. Fensége és a Nemzetközi Hálókoosi és Európai Expresszvonat-Társaság szállítója.

Pezsgőfajok:

Sport Grand Vin Sec
Casino Extra Sec
pezsögök: Dry-Dry.

Export pezsgők:
angol ízlésre:
Vin Brut * Britannia Sec.

(619-26.4)

LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 62. Szakavatottsági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházkodni. **Saját érdekében** kérje ezert dustartalmu **mintagyűjteményünket**, melyet megtökintés végett ingyen és bérmentve küld a **WIENER MODEN UNION** Bécs, I., Schottenring 10

TOKAJI CHINA-VASBOR.
Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítményével. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. - Kapható győgytárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÖGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.**

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Elsőrangú kén-szulfid gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodával, kád-hölgy-, villamos víz-, szénsavas- és napfürdővel. **200 kényelmes lakosztóval** A legszolidabb kezelés.

SZIMON ISTVÁN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ
Kis üveg 3 kor. Nagy üveg 6 kor. **MINDENÜTT KAPHATÓ**

Szőnyegek takarék függönyök **S. SCHEIN** os és kir. udv. száll. **WIEN, I., Bauernmarkt 12** Dustartalmu képes **ARIEGYZEK** ingyen és bérmentve

Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a CZERNY-FÉLE Tanningene HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legszolidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács kézapaoltója 3 nap alatt biztosan hat. Fegyelem 1-20. **Dr. Kovács** győgytára Bpest, Óvár-u. 17.

HOTEL PARIS SZÁLLODA
BUDAPEST, VI., VÁRCHEKÖRÚT 25. SZ.
100 szoba 2-20 K-tdi fejlebb felszereléssel és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Vilmosos vanati megállóhely az osztrák pályaudvarok és hajó felé.

SMITH PREMIER
Képviselek keresetnek. **SMITH PREMIER N°5** képes arjegyzék ingyen.

BUDAPEST ANDRÁSSY UJ 10.

BALASSA FÉLE UGORKATÉ
Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sötét ráncok is eltűnnek az arczról a valódi angol használatával. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, püder 1-20, K.

BALASSA KORNEL győgytára Bpest-Erzsébetfalva.

KATZER részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/4 millió részvény-tőke. **Katzer szőrmeárui** az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSÉ NAGY
1000000 VÁSÁRLÓK ÉRTÉKELTÉSE
SZERENCSÉ-SZERSZÉNY
KISS KÁROLY BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 62.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS
Kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy- és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniájára és a hasi vérbőségből eredő májbetegségekre. A „Siculia”-forrás belső használatának furdessell való egyesítése oszlató hatást tejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tüdőgümőkór kezdetleges esetében, valamint a gümös-görvélyes nyírkimirtogy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Czelyszerű segédeszköz képez az elhízás és idült köszvény győgyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számolt tarthat az orvosok figyelmére. Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja. stb. stb.
Székhelye a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavat sűrítő gyár. t MÁLNÁSFÜRDŐN Háromszék u. Czum : SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapestben : IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy Arpad RAJZ-ESZKÖZ az összes közép-iskolákban a legjobb bevált **MAGYAR KÖRZŐ** MINDENÜTT KAPHATÓ.

Bergmann-féle lilomtejszappan (Védjegy 2 bányász.)
Bergmann & Co., Tetschen a/E.
Darabja 80 fillér. **Nagybecskerek**en kapható **Basch Ernő** és **Benkovich Mihály** győgy-szertárosoknál. (451b-10,4)

Láhne-féle tan- és nevelő-intézet : SOPRON.
Elemi iskolával, 8 osztályu nyilvános főgimnáziummal és reáliskolával.
Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigoru felügyelet. Növendékek rendre és önálló munkásságra szoktattatnak. Új növendékek már augusztus hónapban is felvétetnek.
Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál az igazgatóság. (667-8,9)

A „Nagyszebeni általános takarékpénztár” előnyös feltételek mellett engedélyez törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokra, 628-25.12 házakra és ad **építési hitelt.**
Bővebbet: **Breitner Zsigmond** kerületi ügynöknél, Törökbeese.

KÁVÉ

Santos	K. 2-32	Mocca	K. 3-20
Manilla	2-40	Mocca arab	3-80
Portorico	3-	Ceylon	4-20
Kostarico	3-40	Santos gyöngye	3-
Aranyjáva (Libéria)	3-	Portorico	3-40
„ (kiválasztott)	3-40	Java	3-
„ (Menado)	3-80	Cuba	3-60
Cuba	3-60	Ceylon	4-

Araim versenynélküliek. Minden próbarendelés állandó vevőt biztosít részemre. Az árak kilogrammonként és legalább 4 1/2 kg. vételnél kívánt beosztással bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel értendők.

Theavaj, caviar, sonka.
Különféle sajtok, thea, rum, eognac, szilvorum, törköly, borovicska, likör legnagyobb választékban.

Ásványvizek:
Rohicsi, Gieshübl, Mohai Ágnes, Krondorfi, Salvator, Parádi, Borszéki, Kristály, Buziási, Karlsbadi Sprudl, Karlsbadi Schlossbrunn, Karlsbadi Mühlbrunn, Karlsbadi só, Marienbadi, Selters, Margit, Málnási, Levico, Roncegno, Preblau, Haller Jod.

Keserűvizek. A legpontosabb és legszolidabb kiszolgálást biztosítva, vagyok kiváló tisztelettel

GALLER PÉTER, ezelőtt HAIDEGGER ÖDÖN, a „Fehér kakas”-hoz **Nagybecskerek.** 167-50,23

Tüzifa minden hétfőn. **Tüzifa minden hétfőn.**

Pécs
litó
Fensége, s. és kir. ököosi és szállítója.

Sec
tra Sec
k:
nia Sec.

Mi a szösz? . . . A papa megengedte, hiszen Jacobi-féle
ANTINICOTIN-CIGARETTA-HÜVELY.

Figyelem! Csak szivarokhozban való!

(870-10.10)

Van szerencsénk ezennel közölni,
hogy aninai rudvasunk és resicai
lemezeink a hatóságilag bejegyzett

„Korona farkas“
minőségi védjeggyel

vannak ellátva, mit figyelembe venni
kérünk. (682-3.2)

Szabadalmazott osztrák-magyar
államvasútársaság magyar bányái, hutái
és uradalmainak igazgatósága.

SZELGRÁD JÁNOS SÍRKÖRÁKTÁRA
NAGYBECSKEREK.

Nagy raktár mindennemű magyar, sziléziai,
tiroli, valamint utánczolt sírkövekből.

Vésések mindenféle nyelvben legszebb kivitelben teljesítettek.

Ajánlja továbbá a n. é. közönségnek **cement és betonmunkáit** valamint
mozaik-kövezéseket és kőfaragó munkáit építésekénél minta szerint
a legolcsóbb és legszebb kivitelben.

Mezei kutakhoz szükséges vályuk mindenféle hosszúságban.

Üzlethelyiség: **KARÁTSONYI-féle ház, a női zárdával szemben.**

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egye-
bűt) készítik a legújabb mód szerint, valamint javítok olesón
és gyorsan, szint-
ugy jutányosan
eserélek be össkát
ujjak fejében.

E szakmába vágó
kovács, bogárnér és
nyerges munkát
színtén elvállalok.

Versenyképesség! **AMEND FERENC** kocsigyártó
NAGYBECSKEREK, Aradcsúti-ut, a régi kórházzal szemben

22-48.33

GYOMORBAJOSOKNAK.

Mindazoknak, kik meghülés, gyomortulterhelés, hiányos táplálkozás vagy nehezen emészthető
tulforró vagy hideg étellekkel, vagy rendetlen életmóddal gyomorbajt:
gyomorkatarrust, gyomorgörcsőt, gyomorfájást, emésztési zavarokat, elnyálkásodást stb.
szereztek, ezennel kitünő házi szeret ajánlunk. Ez az évek óta előnyösen ismert, az emésztést elősegítő
és vértisztító szer a

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bor.

Ez a gyógyfü-bor kitünő gyógyhatásuaknak ellentét fűvekből és jó barból készül; erősíti
és élteti az egész emésztőszervezetet, auéikü, hogy hajtó hatása lenne. Ez a gyógybor eltávolít
minden zavart a véredényekből, megtisztítja a vért a betegséget okozó anyagoktól és új vér kepzé-
sére elősegíti.

A gyógybort még idejekorán való használata a kezdődő gyomorbajt csirájában fojtja meg.
Nem kellene tehát késlekedni, használatát más gyomorrontó, az egészséget veszélyeztető szerek meg-
vétele előtt igénybe venni. Akárhányszor már első használat után eltűnt minden gyomorbajt jelző
szimptomát, mint: a fejfájást, gyomorgörcsőt, felfuodást, hányással járó rosszulletet, mely krónikus
különösen régi bajoknál) annál hevesebben szokott föllépni.

A székrekedést és ennek kellemetlen következményeit, mint: szorulást, a vesé-
ben, a májban való vértelulást, szívdobogást, álmatlanságot stb.,
a gyógybor gyorsan és enyhén megszünteti. A gyógybor elmulasztja a rossz emésztést, az emésztési
szerveket könnyű kiválás által szinte megújítja és megszabadítja a gyomrot és beleket a káros
anyagoktól.

Soványtság, sápadtság, vérszegénység, elerőtlenedés többnyire a rossz
emésztés, hiányos vérképzés és a máj beteges állapotának következményei. Teljes étvágytalanság mellett
elernyedés és kedélyhangoltság valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák következtében az
ilyen betegek gyakran lassan elsenyvednek. A gyógyfü-bor a meggyöngült életet helyreállítja. — A
gyógyfü-bor növeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcserét, meg-
javítja a vérképzést, megnyugtálja az izgatott idegeket és a betegnek új erőt, új életet ad. Ezt számos
elismerés és köszönő-irat bizonyítja.

A gyógyfü-bor kapható 3 és 4 koronás palackokban a következő helységek gyógyszeriarál-
ban, u. m.: Nagybecskerek, Elemér, Román-Ecska, Mosorin, Józseffalva, Csurog, Gyurgyevo, Bács-
Tisza, Földvár, Kumán, Melence, Bégaszentgyörgy, Istvánföld, Erneszthalva, Bótos, Tomasevác, Ozora,
Jarkovác, Farkasd, Perlasz, Titel, Szlankamén, Uj-Karlovič, F.-Kovil, Kacs, Temerin, Bács-Szent-Tamás,
Török-Becse, Uj-Becse, Basahid, Torda, Szerb-Ittebe, Ó-Becse, Franyova, Párdány, Szakula, India,
Pétervárad, Ujvidék, stb., ugymint valamennyi helységében Ausztria-Magyarországnak.

A nagybecskereki gyógyszeriar szállít eredeti áron 3 és több üveg gyógyfübort Ausztria-
Magyarország minden helységébe.

Utánzatoktól óvakodjunk!
Mindenki rendeljen
Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bort.

(586-12.4)

SCHICHT-SZAPPAN
(Szarvas- vagy kulcsszappan.)

592-20.4

Legjobb, legkiadósabb és ezért legolcsóbb
szappan. — Ment minden káros keveréktől.

Mindenütt kapható.

Vásárlásnál ügyeljünk különösen arra, hogy
minden egyes darab szappanon a „Schicht“ név
és a védőjegyek egyike: a „Szarvas“ vagy
„Kules“ látható legyen.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Nagybecskereki tisztai ármentesítő társulat.

565. szám, 19. 5. 721-2.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, hogy a tár-
sulat védőtölésein termelt sarjufü a tár-
sulat kiküldöttjei által a helyszínen kiométeres
szakaszokban a legtöbbet ígérőnek kész-
pénzfizetés mellett el fog adatni.

Az árverés augusztus hó 21-én, hétfőn
reggel 8 órakor veszi kezdetét a védőtöltés
0 kilométerénél, illetőleg Babatónál és
folytatatik a Szerb-Elemér, Szerb- és
Tót-Aradóc, Nagybecskerek és Lukácsfalva
határaitban átvonuló Tiszamenti védőtölésen
a 30,400 kilométerig, továbbá az alvó töl-
tésen a régi 5. sz. őrháztól a társulati
gyümölcsös végéig 4 kilométer hosszban,
augusztus hó 22-én, kedden reggel 8 óra-
kor pedig kezdődik az árverés a Tiszamenti
védőtöltés 30,400 kilométerénél, illetve a
régii 5. sz. őrháznál és folytatódik a Béga-
menti erzsébetlaki védőtölésen az uradalmi
vadászlagik, illetve a 47,460 kilométernél
levő lukácsfalvai átjáróig.

Nagybecskerek, 1905. évi augusztus
hó 17-én.

Társulati igazgatóság.

Amatőr-fényképezők
figyelmébe!

Fokozható művészi hatás tekintetéből
korszakos jelentőségűek a

**Máyering Károly által föltalált
optalochromat-
folyadéklencsék.**

A 14 államban szab. nagyjelentőségű magyar
találmány fényerősségében felülmulja
az eddig használt, tömör üveglencsét.
Rendkívül olesó objektiveink használható-
ságáért és tartósságáért teljes felelősséget
vállalunk. — Képes magyarizó árjegyzéket
bérmentve küld:

MÁYERING ÉS TÁRSAI
optikai folyadéklencse- és műszergyár
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. szám.

695-4.4